

Széchenyi-emléknapon az erdészek külön is kifejezésre kívánták juttatni Széchenyi nyelvűvelő, anyanyelv-fenntartó törekvéseit és a gazdasági élet, ezen belül az erdők fejlesztésével kapcsolatos fáradozásait. Szeretnénk ismételt hangúlyozni azt, hogy Széchenyi tevékenységének eszmei tartalma az erdészetre is jelentős hatást gyakorolt. Az egyik legjelentősebb hatás – amint már említettem – a magyar erdészeti szaknyelv megeremtése volt. Két neves erdész szakemberünk: *Divald Adolf*, az első erdész akadémikus és *Wagner Károly* erdőmérnök 140 évvel ezelőtt adta ki az első német-magyar és magyar-német szakszótárt. Divald Adolfot a magyar erdészeti szaknyelv megeremtéséért választották az akadémia tagjai sorába.

A 150 éves Széchenyi jubileummal együtt Wagner Károly születésének 180. évfordulóját is ünnepeltük a 2009. évi selmeci közgyűlésünkön előterjesztett OEE elnöki javaslatnak megfelelően. A Széchenyi-emléknapon a legnagyobb magyar iránti tiszteletünket 2010-ben megkülönböztetett nagyrabecsüléssel úgy is kifejezésre juttattuk, hogy Széchenyi István és Wagner Károly érdemeit a magyar nyelv művelése és fejlesztése terén egymással is kapcsolatba hoztuk. Nem lehet vitás, hogy Széchenyi hatással volt az erdészeti szaknyelv megeremtésére, az erdészettudomány magyarul való terjesztésére. Irodalmi állásfoglalások (*Tagányi*) szerint: „az 1820-1830-as évektől kezdve már nem annyira az oklevelek mutatják hazánkban az erdészet fejlődését, hanem inkább egy új tényező idézi elő. Ez a hazai erdészeti tudomány és irodalom...” Nem véletlenül esik egybe ez a dátum a Magyar Tudományos Akadémia megalapításával, Széchenyi törekvéseivel. Szívesen emlékezünk ismételt arra, hogy 1862-ben az első magyar nyelvű erdészeti szaklapot, 1868-ban az első magyar-német, német-magyar erdészeti műszótárt is kiadták. Az 1866-ban megalakult Országos Erdészeti Egyesület céljai között szerepelt: „Tűzzük ki az erdészeti tudományok magyar nyelven való művelésének lobogóját”. Ennek a lobogónak a hátszelét Széchenyinek az 1825. november 3-án magyarul elmondott beszéde szolgáltatta. Ebben az időben a magyar nyelvnek az országgyűlésen való használata szokatlan volt, hősi tettnek számított.

Wagner Károly 1867-ben kidolgozta a magyar nyelvű erdészeti és bányászati szakoktatás teljes dokumentációját. Ebben az időszakban jelent meg az első

két erdészeti magyar nyelvű szakkönyv és alkották meg a nemzetközileg elismert első magyar erdőtvényt.

A felsorolt néhány, de nagyon jelentős erdészeti eseményen túl más szakágazatok is fel tudnának mutatni több olyan kiemelkedő tudományos és gyakorlati eredményt, amelynek létrejöttében meghatározó szerepe volt Széchenyi példamutató tevékenységének. Ennek a példamutatásnak köszönhetően Széchenyivel együtt több magyar főúr is támogatta jelentős összegekkel a Magyar Tudományos Akadémia megalapítását. Közöttük kiemelkedő volt *Batthyány Strattman Fülöp*, a kőrmendi herceg, Vas megye örökös főispánja.

Egyik évben sem ültethetjük el az Akadémiai Emlékerdő hársfáját anélkül, hogy ne iktatnánk az emlékezők sorába az emlékerdővel határos páneurópai-piknik-park történelmivé vált szerepét, amely megfelel Széchenyi szellemiségének és a magyarországi tudományosság hazai és nemzetközi vonatkozású feladatainak. 1989 augusztusában megnyitották a 246 km hosszú vasfüggönyt. A páneurópai piknik szerepe ebben meghatározó volt, amelynek főrendezőjeként több erdőmérnök, soproni egyetemünk oktatója vállalt nem kis veszélyekkel járó aktív szerepet. Évről évre megünnepeljük a páneurópai pikniket e helyen, amelynek szomszédságában az akadémiai emlékerdő is egy évtizede hirdeti, hogy a nemzet sorsát döntően meghatározó rendszerváltoztatás alap-

vető hatással volt és lesz a magyarországi tudományosságra, a tudományos célkitűzések, a tudás alapú társadalom megeremtésének ügyére is. Miként Széchenyi hatására egykoron, úgy a jelenben is felerősödőben van a nemzetben való gondolkodás. A Magyar Tudományos Akadémia támogatja és segíti a határon túli magyar tudósok tevékenységét. Nemzetközi kapcsolataink bővülnek, de nem javul a magyar nyelv helyes alkalmazása. A határok nélküli tudomány gondolatát átszövi a „Nyelvében él a nemzet” igazsága, hogy a jövőben is elmondhassuk a nagycenki Széchenyiszobor talapzatának a feliratát ismételve: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

A 185. fa elültetését *bívd lélekkel kapcsoltuk össze Széchenyi minden-napi imájával*, amelynek felidézésével szeretném bensőségesebbé tenni a Széchenyi-emlékév és a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 185. éves jubileuma alkalmával a 10. Széchenyi-emléknapot:

„Mindenható Isten, ballgasd meg mindennapi imádságomat. Töltsd el szívemet angyal tisztaságú szeretettel embertársaim iránt, bazám iránt és bonfitársaim iránt... Sugalld nekem, mit és hogyan kell kezdenem, hogy egykoron a tőkével, amelyet reám bízál, elszámolni tudjak. Gondolkodni és dolgozni akarok éjjel nappal, életem fogytáig.”

Solymos Rezső
akadémikus

Galapagos S.O.S.

Az UNESCO levette a Galapagos-szigeteket arról a listáról, amely a veszélyeztetett világörökségi helyszíneket tartalmazza. A tudósvilág értetlenül áll a politikai döntés előtt, hiszen Galapagos veszélyeztetettsége egy csöppet sem csökkent. Az egyedülálló élővilágot felvonultató, közigazgatásilag Ecuadorhoz tartozó vulkán eredetű szigetcsoport még 2007-ben került fel a listára. Világhírű állatait, így az elefánttek-nősöket, a tengeri és szárazföldi leguánokat, a röpkeptelen kormoránt, a kéklábú szulát stb. számos környezeti hatás fenyegeti. Ezek között szerepel az illegális halászat, a kontinensről egyre nagyobb számban áttelepülő népesség (immár 30 ezer fő), a szigetet olajjal ellátó hajók időnkénti balesete és szennyező hatása, és meglehetősen nagy a turizmus nyomása is. Külön gondot jelent az idegen fajok behurcolása, mely egyáltalán nem mai keletű veszély.

Génmódosított fákat tesztelnek

Az amerikai papíripar genetikailag módosított eukaliptuszfák ültetését tervezi: a három nagy papírgyárral társult ArborGen biotechnológiai vállalkozás a következő néhány évben 29 termőhelyen 250 ezer ilyen fát telepít. Jóval kisebb parcellákon már évek óta nőnek génmódosított fák néhány államban. Az Ausztráliában őshonos eukaliptuszfajok gyorsabban nőnek, mint a tengerentúl honos keménylombos fafajok, ráadásul az előbbiből a papírgyártáshoz kiváló minőségű cellulóz nyerhető ki. A kísérleti fajtákon olyan genetikai módosítást végeztek, amellyel a fák a fagyponthoz közeli hőmérsékleteknek is képesek ellenállni. Az ültetvényerdővel azt tesztelik, hogy hol van a legészakibb határ, ahol az eukaliptusz meg megél.

(Élet és Tudomány)